

2) Κάθε διάδικος φέρει τὰ δικά του δικαστικά έξοδα.

Everling

Pescatore

Galmot

Έδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 25 Νοεμβρίου 1982.

Κατ' έντολή του γραμματέως

Ό πρόεδρος του τρίτου τμήματος

H. A. Rühl

U. Everling

Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ
SIR GORDON SLYNN
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1982¹**

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

Η παρούσα υπόθεση αφορά προσφυγή για την καταβολή ενός μισθού, την οποία ήσκησε ο Evens κατά του Έλεγκτικού Συνεδρίου. Ό προσφεύγων ζητεί τόν μισθό αυτόν ως μέρος της αποζημιώσεως επανεγκαταστάσεως πού δικαιούται, όπως ισχυρίζεται, και πού δέν έχει ακόμη εισπράξει.

Τό από πλευράς νομικών και πραγματικών περιστατικών πλαίσιο στό όποιο ανέκυψε ή απαίτηση αυτή δύναται νά αναφερθεί έν συντομία.

Τό άρθρο 71 του ισχύοντος κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων όρίζει ότι ό υπάλληλος δικαιούται, όπως προβλέπεται στό παράρτημα VII, έπι-

στροφής των έξόδων στά όποια υπεβλήθη, inter alia, λόγω της αναλήψεως των καθηκόντων του και της έξόδου του από την υπηρεσία. Τό παράρτημα VII έχει τίτλο «Κανόνες σχετικοί μέ τίς αποδοχές και μέ τίς επιστροφές έξόδων» και τό τμήμα 3 αναφέρεται στην επιστροφή των έξόδων. Στό τμήμα αυτό, προβλέπεται, πρώτον, αποζημίωση εγκαταστάσεως, στό άρθρο 5, τό όποιο παρέχει στόν υπάλληλο δικαίωμα αποζημιώσεως ίσης πρός τόν βασικό μισθό δύο μηνών, άν πρόκειται περί υπαλλήλου πού δικαιούται οικογενειακού επιδόματος άρχηγου οικογενείας ή πρός τόν βασικό μισθό ενός μηνός στίς άλλες περιπτώσεις. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται στόν μόνιμο υπάλληλο πού πληροί τούς όρους για την χορήγηση του επιδόματος έκπατριsmου ή αποδεικνύει ότι υπεχρεώθη νά αλλάξει τόπο διαμονής για νά άνταποκριθεί στίς όποχρεώσεις του άρθρου 20 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

1 — Μετάφραση από τά άγγλικά.

Κατά την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, ή αποζημίωση εγκαταστάσεως καταβάλλεται κατόπιν υποβολής εγγράφων που αποδεικνύουν ότι ο υπάλληλος, μαζί με την οικογένειά του, αν δικαιούται οικογενειακού επιδόματος, έχει εγκατασταθεί στον τόπο υπηρεσίας του. Η παράγραφος 4 του άρθρου 5 όριζε ότι ο υπάλληλος που δικαιούται οικογενειακού επιδόματος, αλλά δεν έχει εγκατασταθεί με την οικογένειά του στον τόπο υπηρεσίας του, λαμβάνει μόνο το ήμισυ της αποζημιώσεως που άλλως θά έδικαιούτο. Έν συνεχεία, ή διάταξη όριζε ότι αν ή οικογένειά του εγκατασταθεί στον τόπο υπηρεσίας του υπαλλήλου του καταβάλλεται τό υπόλοιπο ήμισυ της αποζημιώσεως εγκαταστάσεως.

Τό Β μέρος του τμήματος 3 έχει τίτλο «Αποζημίωση εγκαταστάσεως» και όριζε στό άρθρο 6, παράγραφος 1, ότι ο μόνιμος υπάλληλος που πληροί τίς προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, δικαιούται, κατά τήν έξοδό του από τήν υπηρεσία, αποζημιώσεως επανεγκαταστάσεως ίσης πρός τόν βασικό μισθό του δύο μηνών, αν πρόκειται περί υπαλλήλου άρχηγού οικογενείας, ή ίσης πρός τόν βασικό μισθό ενός μηνός, στίς άλλες περιπτώσεις, υπό τόν όρο να έχει συμπληρώσει τέσσερα έτη υπηρεσίας.

Μέ τήν παράγραφο 4 του άρθρου 6 όρίζεται ότι ή αποζημίωση επανεγκαταστάσεως καταβάλλεται έναντι άποδείξεως ότι ο υπάλληλος και ή οικογένειά του ή, σέ περίπτωση θανάτου του υπαλλήλου, μόνη ή οικογένειά του, έχει επανεγκατασταθεί σέ τόπο ό όποιος απέχει τουλάχιστον 70 χλμ. από τόν τόπο όπου υπηρετούσε ό υπάλληλος.

Στήν παρούσα υπόθεση ό προσφεύγων άρχισε να εργάζεται ως υπάλληλος της ΕΚΑΧ στό Λουξεμβούργο τό 1953 και εισέπραξε αποζημίωση εγκαταστάσεως δυνάμει του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων που ίσχυε τότε. Τό 1967 μετετέθη στίς Βρυξέλλες και, μαζί με τήν οικογένειά του, εγκατεστάθη στήν Λιέγη. Μέ τήν ευκαιρία αυτή εισέπραξε αποζημίωση εγκαταστάσεως, σύμφωνα με τό άρθρο 5 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Τό 1978

μετετάγη στό Έλεγκτικό Συνέδριο στό Λουξεμβούργο. Ό ίδιος εγκατεστάθη στό Λουξεμβούργο, αλλά ή οικογένειά του παρέμεινε στήν Λιέγη και, με τήν ευκαιρία αυτή, σύμφωνα με τό άρθρο 5, παράγραφος 4, του κατεβλήθη μόνο τό ήμισυ της αποζημιώσεως, ήτοι μισθός ενός μηνός. Καθ' όλο τό διάστημα από του 1978, έζησε στό Λουξεμβούργο, ενώ ή οικογένειά του παρέμεινε στήν Λιέγη.

Τήν 1η Ιουνίου 1981 έσυνταξιοδοτήθη και επέστρεψε στήν Λιέγη για να ζήσει με τήν οικογένειά του. Μέ έπιστολή της 3ης Ιουνίου έζήτησε να του χορηγηθεί αποζημίωση επανεγκαταστάσεως, ίση πρός τό ποσό που ώφείλετο δυνάμει «του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων της ΕΚΑΧ, ΕΟΚ και ΕΚΑΕ». Μέ τήν άπάντησή του τό Έλεγκτικό Συνέδριο τόν έ πληροφορήσε ότι ή άπαιτηση αυτή θάσει του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως της ΕΚΑΧ θά του άπέφερε λιγότερα χρήματα άπ' ό,τι ή άπαιτηση δυνάμει του ισχύοντος κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και, έπομένως, θά του κατεβάλλετο ως αποζημίωση επανεγκαταστάσεως βασικός μισθός ενός μηνός. Μέ τήν από 18ης Αύγουστου έπιστολή του υπέβαλε ένσταση κατά της άποφάσεως αυτής, ισχυρισθείς ότι έδικαιούτο ως αποζημίωση επανεγκαταστάσεως μισθό δύο μηνών. Η ένσταση αυτή άπεριρίφη από τό Έλεγκτικό Συνέδριο στίς 3 Δεκεμβρίου και ό Evens ήσκησε προσφυγή ένώπιον του Δικαστηρίου στίς 25 Φεβρουαρίου.

Σέ μία φάση, όπως έχω ήδη αναφέρει, ό προσφεύγων ισχυρίζετο ότι έπρεπε να του καταβληθεί αποζημίωση δυνάμει του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως της ΕΚΑΧ. Έχει ήδη κριθεί με τήν υπόθεση 10/74, *Becker* κατά *Έπιτροπής* (1974) ECR σ. 867, όπως, νομίζω, όρθά ισχυρίζεται ό πληρεξούσιος του Έλεγκτικού Συνεδρίου, ότι οι διατάξεις του άρθρου 99, όπως ίσχυε τό 1962, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων ΕΚΑΧ δεν ώριζε τίποτε περισσότερο από τό να διατηρήσει για τόν υπάλληλο τό δικαίωμα να άπαιτήσει αποζημίωση δυνάμει του προηγούμενου κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως αν, θάσει των νέων διατάξεων,

είσπραττε λιγότερα. Στην παρούσα περίπτωση είναι έντελως σαφές ότι ο προσφεύγων θά έλάμβανε περισσότερα δάσει του ισχύοντος κανονισμού και, ως εκ τούτου, δέν φαίνεται ότι ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως της ΕΚΑΧ άσκει οιαδήποτε έπιρροή στην προσφυγή, εκτός κατά τό μέτρο πού λαμβάνεται ύπ' όψη γιά τήν έρμηνεία του ισχύοντος κανονισμού.

Ό προσφεύγων έτόνισε ότι από τό άρθρο 6 του παραρτήματος VII λείπει κάτι αντίστοιχο πρός τήν παράγραφο 4 του άρθρου 5. Έξ άλλου, ύπεστηρίχθη ότι είναι τόσο προφανές ότι, άν δάσει του άρθρου 5, παράγραφος 4, καταβάλλεται μόνο τό ήμισυ της άποζημιώσεως έγκαταστάσεως σέ ύπάλληλο, του όποίου ή οικογένεια δέν έχει έγκατασταθεί μαζί του, πρέπει και ή άποζημίωση έπανεγκαταστάσεως νά είναι ήμίσεια γιά τόν ύπάλληλο πού ή οικογένειά του δέν έπιστρέφει γιά νά έπανεγκατασταθεί μαζί του μετά τήν έξοδό του από τήν ύπηρεσία και, έπομένως, ύποστηρίζεται ότι ο συντάκτης του κανονισμού δέν έθεώρησε αναγκαίο νά περιλάβει οιαδήποτε σχετική διάταξη στό άρθρο 6. Έλπίζω ότι αυτό δέν αποτελούσε τήν πραγματική σκέψη του συντάκτη. Δέν είναι σαφές δάσιμος ο ισχυρισμός ότι τό ζήτημα είναι τόσο προφανές, ώστε δέν ήταν αναγκαία σχετική διάταξη στό άρθρο 6. Αντιθέτως, είναι δάσιμο τό αντίθετο έπιχείρημα ότι, άν ή μείωση της άποζημιώσεως παραλείπεται στό άρθρο 6, ενώ περιλαμβάνεται στό άρθρο 5, ή παράλειψη αυτή του άρθρου 6 είναι ήθελγημένη.

Τέλος, πάντως, τό ζήτημα είναι κατά πόσον ο προσφεύγων δύναται νά αποδείξει ότι πληροί τίς προϋποθέσεις τών διατάξεων του άρθρου 6. Κατά τό άρθρο 6, παράγραφος 1, ο προσφεύγων δικαιούται άποζημιώσεως ίσης πρός δύο μισθούς άν πληροί τίς προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, και τίς πληροί άν δικαιούται οικογενειακού έπιδόματος, πού σαφώς δικαιούται και άν έχει συμπληρώσει τέσσερα έτη ύπηρεσίας, πού παραγματι έχει συμπληρώσει. Βάσει της παραγράφου 1,

φαίνεται ότι έχει άπόλυτο δικαίωμα γιά άποζημίωση δύο μισθών. Πάντως, ή παράγραφος 1 του άρθρου 6 πρέπει νά συνδυασθεί μέ τήν παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου. Από τήν τελευταία παράγραφο καθίσταται σαφές ότι ο ύπάλληλος δύναται νά επικαλεσθεί τό δικαίωμα πού του παρέχει τό άρθρο 6, παράγραφος 1, μόνον άν παράσχει άπόδειξη ότι ο ίδιος και ή οικογένειά του έχουν έπανεγκατασταθεί σέ τόπο, ο όποιος απέχει τουλάχιστον 70 χιλόμετρα από τόν τόπο όπου ύπηρετούσε. Η διατύπωση είναι σαφής, δηλαδή ότι ο ύπάλληλος «και ή οικογένεια ... έχουν έπανεγκατασταθεί». Η διατύπωση αυτή δέν σημαίνει, όπως φαίνεται νά ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ότι άρκεί ότι ο ύπάλληλος έπανεγκαθίσταται μέ τήν οικογένειά του, υπό τήν έννοια ότι επανέρχεται στόν τόπο όπου είναι έγκατεστημένη ή οικογένειά του. Κατά τήν άποψη μου, γιά νά πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 6, παράγραφος 4, πρέπει νά έπανεγκαθίστανται και οι δύο.

Ό προσφεύγων στην παρούσα ύπόθεση δέν δύναται νά αποδείξει ότι και οι δύο έχουν έπανεγκατασταθεί, καθ' όσον είναι σαφές ότι ή οικογένειά του παρέμενε στην Λιέγη καθ' όλο τό διάστημα της ύπηρεσίας του.

Ό πληρεξούσιος του προσφεύγοντος έπέδωξε νά στηρίξει στίς διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως τών ύπαλλήλων της ΕΚΑΧ, όχι τόσο μία ξεχωριστή άπαίτηση, αλλά νά αποδείξει ότι ούδέποτε ύπήρξε διάταξη πού νά μειώνει στό ήμισυ τήν άποζημίωση έπανεγκαταστάσεως όταν ο ύπάλληλος, μολονότι δικαιούται οικογενειακού έπιδόματος, πρέπει νά έπανεγκατασταθεί αλλά σέ διαφορετικό μέρος, άπ' όπου εϋρίσκεται ήδη ή οικογένειά του. Αναφέρεται επίσης στό γεγονός ότι στό άρθρο 12 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως της ΕΚΑΧ, όπως ίσχυε τό 1956, ή χορήγηση της άποζημιώσεως έπανεγκαταστάσεως συνεδέετο μέ τήν χορήγηση άποζημιώσεως έγκαταστάσεως και, όπως τό αντίλαμβάνομαι, τό έπιχείρημα συνίσταται στό ότι, άπαξ και ο ύπάλληλος δικαιούται άποζημιώσεως έγκα-

ταστάσεως, πρέπει να δικαιούνται πλήρους αποζημιώσεως ίσης προς δύο μισθούς που προβλέπεται για την επανεγκατάσταση.

Δέν νομίζω ότι οι εν λόγω αναφορές στην προηγούμενη νομοθεσία συμβάλλουν στην έρμηνεία αυτού που θεωρώ ότι είναι σαφώς διατυπωμένο.

Δέν είναι απόλυτα αναγκαίο στην παρούσα περίπτωση να κριθεί κατά πόσον ο προσφεύγων δικαιούται αποζημιώσεως ίσης προς τον βασικό μισθό ενός μηνός, ή οποία του έχει ήδη καταβληθεί. Έπ' αυτού δέν τίθεται ζήτημα, μολονότι ο πληρεξούσιος του Έλεγκτικού Συνεδρίου Ισχυρίσθη ότι τό λογικό συμπέρασμα ενός από τά επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων είναι ότι δέν δικαιούται καμιάς αποζημιώσεως. "Αν είχαν έτσι τά πράγματα, θά ήδύνατο να δημιουργηθεί αμφισβόλια ως προς τό επικουρικό αίτημα που προβάλλει τό Έλεγκτικό Συνέδριο.

Συνεπώς, εν συντομία, θά παρατηρήσω τά εξής: Καμιά διάταξη του παραρτήματος VII δέν παρέχει ρητώς στον προσφεύγοντα τό δικαίωμα οιασδήποτε αποζημιώσεως, εκτός αν ο ίδιος και ή οικογένειά του επανεγκατασταθούν. Είναι απόλυτα σαφές ότι, βάσει μόνο του άρθρου 71, ο προσφεύγων δέν δικαιούται καμιάς επιστροφής εξόδων, έφ' όσον τό δικαίωμα αυτό παρέχεται υπό την επιφύλαξη των «προϋποθέσεων που καθορίζονται στο παράρτημα VII». Τό έσχατο έπιχείρημα που δύναται να προβληθεί είναι ότι τό άρθρο 71 του παρέχει τό δικαίωμα επιστροφής των εξόδων, στά όποια έχει πράγματι υποβληθεί, αλλά αυτό θά ήταν αντίθετο προς εκείνο που κατά την γνώμη μου συνομολογείται μεταξύ των διαδίκων, έφ' όσον γίνεται δεκτό ότι σκοπίμως καταβάλλεται ένα έφ' άπαξ ποσό, για να καλύψει τά έξοδα που κατ' ανάγκη δημιουργούνται, τά όποια όμως είναι δύσκολο

να υπολογισθούν, είναι δέ δαπανηρό και δυσχερές για την διοίκηση να τά εξακριβώσει, όποτε δέν έχει καμιά πρόβλεψη για τή διερεύνηση των πραγματικών εξόδων.

Προβάλλεται τό έπιχείρημα ότι ο έγγαμος υπάλληλος που ζει μόνος στον τόπο υπηρεσίας του και έπιστρέφει στον τόπο κατοικίας της οικογενείας του δέν υπόκειται σε έξοδα του είδους που πρόκειται να καλυφθούν και στά όποια έχω μόλις αναφερθεί. Τά μόνα έξοδά του είναι τά της μεταφοράς των προσωπικών του ειδών από τό ένα σπίτι στο άλλο και όχι ή εγκατάσταση μιάς νέας κατοικίας. "Αν αυτό είναι όρθό, ο Evens δέν δικαιούται καμιάς αποζημιώσεως, καθ' όσον δέν πληροί τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 6, παράγραφος 4.

Δέν νομίζω ότι αυτός ήταν ο επιδιωκόμενος σκοπός. Θεωρώ ότι υφίσταται κενό στην σύνταξη του κανονισμού, όπως υφίσταται και στην περίπτωση υπαλλήλου που εγκαθίσταται με την οικογένειά του στον τόπο της νέας υπηρεσίας του, αλλά, κατά την αποχώρησή του από την υπηρεσία, χωρίζει από την οικογένειά του, ή οποία παραμένει εκεί που είναι, ενώ αυτός μετακομίζει όπουδήποτε άλλο. Θεωρώ ότι στην παρούσα υπόθεση, για να λειτουργήσει τό σύστημα αποζημιώσεως επανεγκαταστάσεως και για να λειτουργήσει δίκαια, θά πρέπει κατ' ανάγκη στο άρθρο 6, παράγραφος 4, να έννοηθεί μιά διάταξη, ότι υπάλληλος του όποιου ή οικογένεια δέν έχει εγκατασταθεί μαζί του (και ο όποιος, πάντως, λαμβάνει αποζημίωση ίση προς ένα μόνο μισθό βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 4, όταν τό πρώτον εγκαθίσταται στον τόπο της νέας του υπηρεσίας), δικαιούται τό ήμισυ της αποζημιώσεως, δηλαδή μισθό ενός μηνός, κατά την επανεγκατάστασή του, υπό την επιφύλαξη ότι προσκομίζει την αναγκαία απόδειξη.

Ἐπομένως, μολονότι δέν εἶναι ἀναγκαῖο νά κριθεῖ τό σημεῖο αὐτό, θεωρῶ ὅτι τό Ἐλεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στό σωστό συμπέρασμα καί ὅτι, ἐν πάση περιπτώσει, πρέπει: α) ἡ προσφυγή νά ἀπορριφθεῖ, δεδομένου ὅτι ὁ προσφεύγων δέν πληροῖ τίς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 6, παράγραφος 4, καί 6) κάθε διάδικος, σύμφωνα μέ τό ἀρθρο 70 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, νά φέρει τά δικά του δικαστικά ἐξόδα.